

Arhitekturna delavnica

Arhitekturna delavnica je potekala v okviru seminarja prof. Miloša Florijančiča na Fakulteti za arhitekturo, Univerza v Ljubljani. Delavnica je bila organizirana v sodelovanju s Tobačno Ljubljana, in je potekala pod strokovnim vodstvom:

prof. Miloš Florijančič, u.d.i.a.
m.r. Matej Blenkuš, u.d.i.a., M. Arch.
Božo Rozman, u.d.i.a., Tobačna Ljubljana

kritičarka: Marina Lekič, u.d.i.a., MOL
kritičarka: dr. Breda Mihelič, u.d.um.zgod., LRZVNKD
kritik: Marko Studen, u.d.i.a., M. Sc.

Študentje:

Katarina Štok	Aleša Cajnko
Janja Brodar	Petra Peterka
Anja Koršič	Tina Božičnik
Katja Ševerkar	Mojca Berhtold
Primož Špacapan	Vesna Hudoklin
Martin Dornik	Špela Leskovic
Grega Erjavec	Primož Burin
Katarina Prekovič	Polona Troha
Maja Vadnjak	Miha Vehovar

Ko smo koncem novembra 2000 pristopili k delu, ki je bilo opisano v okvirni projektni nalogi za "delavnico Tobačna", so bili uvodni pogovori s študenti resnično zanimivi. Tematika programske odebeljene ograje tovarniškega teritorija proti mestu se nam je zdela popoln izziv za izmišljije drugačnega arhitekturnega tipa. Dokler smo se pogovarjali le o tej ograji, ki naj bolj povezuje kot ločuje tovarno od mesta, smo bili še veliki optimisti. Ko pa smo v vsej meri občutili degradiran in takorekoč gluhomem nasprotni rob Tivolske ceste, je stvar postala resnejša, saj slednji ne nudi praktično nobenega prostorskega odziva.

Zato se je v nadaljevanju naloga kljub vmesnim kritikam s strani vabljenih mestnih urbanistov in varuhov arhitekture omejila bolj ali manj na iskanje rešitve na lokalnem nivoju; v možnih povezavah proti Trgu mladinskih delovnih brigad in še neuglašeni povezavi s parkom Tivoli preko železnice in Rožne doline. Pa tudi na teh dveh referenčnih točkah smo na dani lokaciji le posredno, preko infrastrukturnih pregrad, vezani na mestni ambient. Edino, kar je resnično zanimivega na tej lokaciji, je njena "poglednost". Z vseh točk in z vseh poti se bo novo nastala stavba odlično dojemala v prostoru.

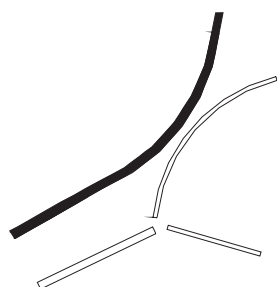
Ankete, ki jih je izdelala skupina študentov, so jasno pokazale, da Tobačna v prostoru in času ni zaznavna. Hkrati pa konkretni uporabniki tega prostora, v največji meri pešci in študentje, pričakujejo programe, ki bi bili namenjeni njim. Zatorej smo menili, da bi morala novo nastala stavba v pretežni meri delovati kot odgovor na želje konkretnih uporabnikov, med katere poleg prej omenjenih v prvi vrsti uvrščamo prav delavce tovarne. Ti si želijo pokazati, kdo so, ob tem pa jih ne moti, da je zanimanje za to lokacijo pretežno iz vrst študentske generacije; ravno obratno, nova stavba naj bi bila prilika za njih medsebojno komunikacijo. Brez dvoma bi bili tudi zaradi pridobljenih garažnih mest večinski obiskovalci prav delavci Tobačne. Ko smo razčlenili in ovrednotili programske segmente, je bilo jasno, da je stavba prvenstveno namenjena parkiranju in da ta program, ki je bil zahteva investitorja, zaseda večino volumna. Zato so se ostali programski vložki razporedili kot dodatni program največkrat v

priljučju ali pa tvorijo povezavo med parkirnimi etažami. Pretežni program parkirne hiše je v osnovi tudi tvorec gabaritov in vzdolžne neprekinjene zasnove objekta.

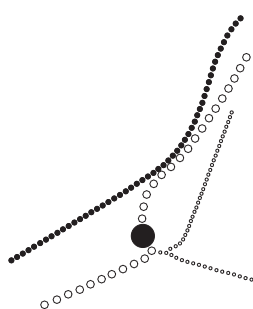
Dobili smo garažno hišo, ki vsebuje pasažo dejavnosti vezanih na konkretne stike med ljudmi znotraj in zunaj tovarne. Ta omogoča atraktivno pot med zelo iskanimi severnim centrom Viča na križišču

Več podatkov:

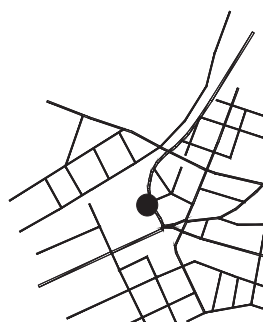
Tobačna delavnica: mentorji Miloš Florijančič, Matej Blenkuš, Božo Rozman:
COBISS.SI-ID 111226112 (NUK, UKMB, osrednje knjižnice: Kranj, Ptuj, Celje)

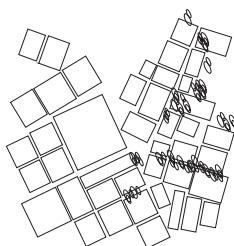
1

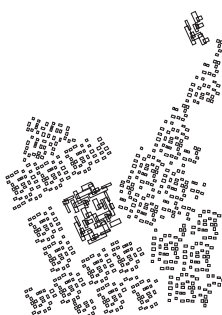
2

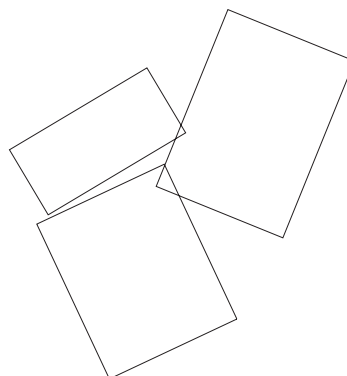
3

4

5

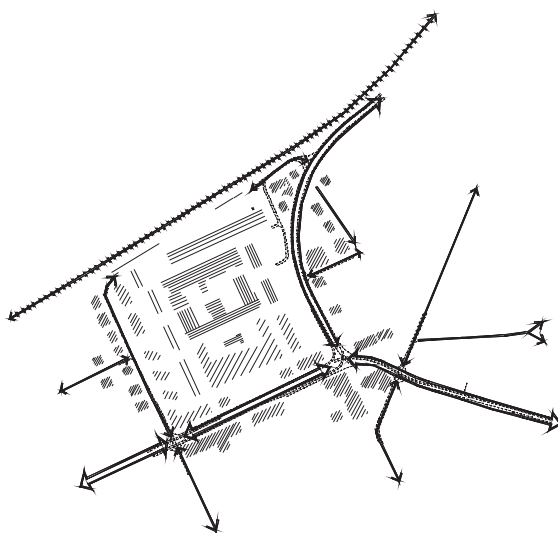
6

1. TOKOVI - glavne vpadnice v mesto
2. OSAMITEV LOKACIJE
3. SERVISNA MREŽA
4. UPRAVNI CENTRI - fakultete, občina, galerija...
5. ROBNI EFEKT A - stan. in industrijske površine
6. ROBNI EFEKT B - zamejitev lokacije

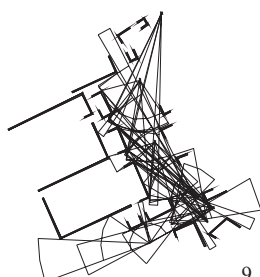
7. PREHODNOST
8. PREHODNOST, ZAPRTOST KAREJA, OSI CEST
9. RANLJIVOST OBJEKTA NA POGLED
10. ATRAKTIVNOST OBJEKTA
11. "MESTNA VRATA"
12. GLAVNI VIZURNI TOČKI

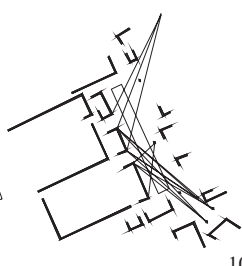
7

8

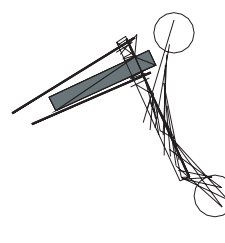
9

10

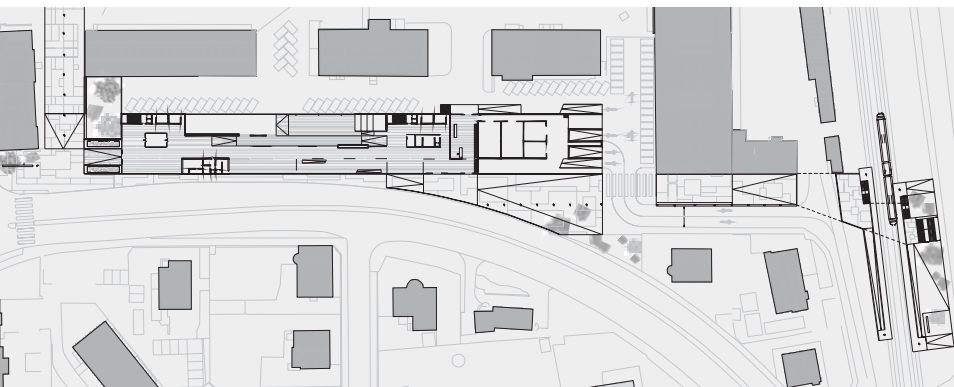

11

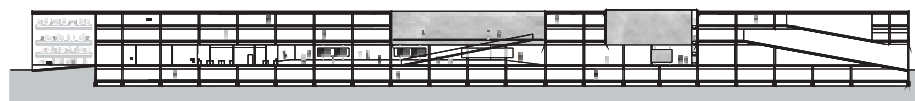

12

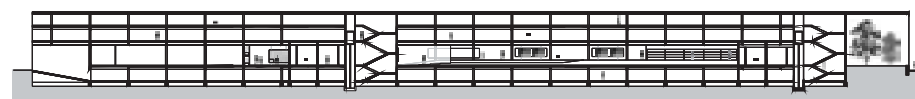
analize

TLORIS PRITLIČJA M 1:2500

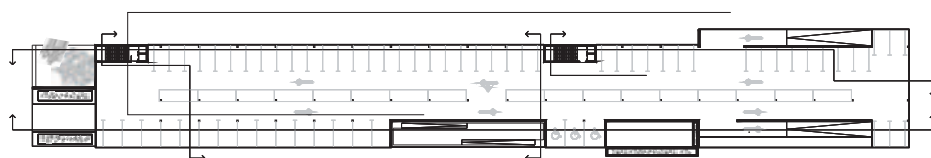
PREREZ A-A M 1:1500

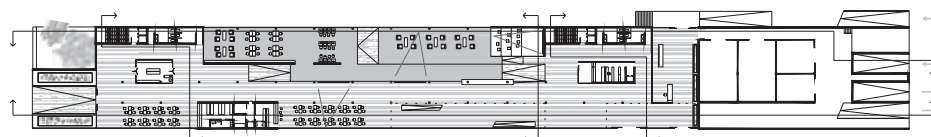
PREREZ B-B M 1:1500

POGLED S TIVOLSKÉ CESTE

TLORIS TIPIČNE ETAŽE M 1:1500

TLORIS PRITLIČJA M 1:1500

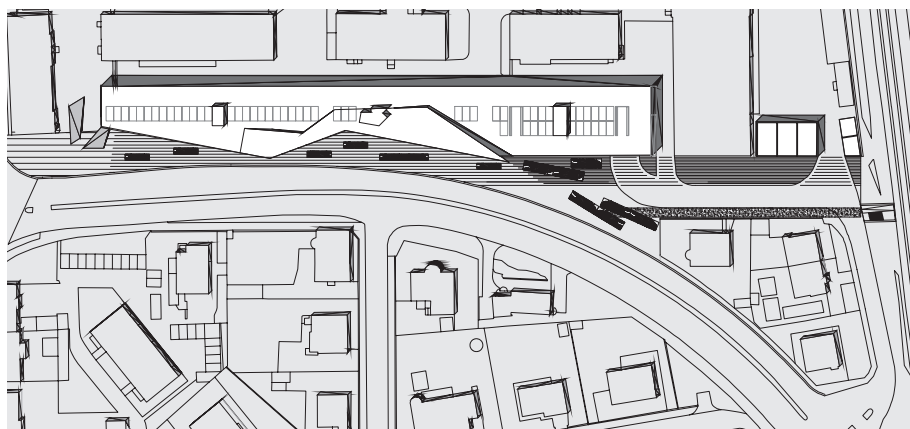
prehod

Na dano vzdolžno lokacijo smo postavili podolgovat objekt, ki se razteza vzporedno s prometno Tivolsko ulico. Glavni namen naše naloge je bil osredotočiti se na problematiko pešca v prometu ob Tivolski ulici. Pri analizi lokacije je bilo namreč razvidno, da tovarna Tobačna Ljubljana ni le industrijski otok sredi mestnega jedra, ki kot industrijski kompleks težko komunicira z mestom, ampak zaradi neposredne bližine železniške proge Rožno dolino ostro ločuje od mestnega središča in deluje kot pregradni zid med centrom in predmestjem. Na danem območju ni zavarovanih prehodov čez železniško progo. Z novim objektom, ki primarno služi kot garažna hiša Tobačne Ljubljana, smo želeli mesto povezati s spalnim naseljem in s tem upoštevati željo naročnika, da bi se tovarna kljub svojemu značaju zaprtega industrijskega kompleksa vsaj delno odprla javnosti. Po analizi opazovanja gibanja pešcev v tem predelu smo se odločili ustvariti sprehajalno pot, pot združevanja, nočno ulico, organizem, ki bi deloval štiriindvajset ur dnevno. Pešca smo želeli ujeti v prostore Tobačne tovarne in v njem posredno vzbuditi zanimanje do izdelkov tovarne. Ustvariti komunikacijo med sedanjim "tujkom" in uporabniki.

Po analizi garažnih hiš in topografije lokacije smo se odločili zasnovati objekt z delno vkopano kletjo, v kateri je ena od treh garažnih etaž. Z ločevanjem garaže na kletni in nadstropni del smo ustvarili možnost javne uporabe garaž v času, ko tovarna ne potrebuje vseh parkirnih mest. Visoko pritličje smo raztegnili v ulico z javnimi programi in zelenjem, kjer lahko ljudje počivajo na poti domov ali v mestni park. Predvidena pot pešca poteka skozi objekt (vhoda sta dva: prvi se dviguje na križišču nasproti občinske stavbe, glavni vhod v tovarno in "ulico" pa se nahaja na sedanjem mestu), se nadaljuje po urejeni ploščadi pred vhomom v tovarno do podhoda pod progo, ki bi ga varno popeljal do Rožne doline oz. parka Tivoli. Glede na ugodno lego v mestu, smo ob podhodu predvideli manjšo železniško postajo. V avli v notranjosti stavbe smo postavili večje površine teljenja, tobaka, ki deluje kot razpoznavni element Tobačne Ljubljana.

Z novim programom prostor v neposredni bližini tovarne Tobačna Ljubljana dobi impulz dinamičnosti in atraktivnosti, ki ju kare kljub svoji ugodni lokaciji v mestu trenutno nima. Ustvariti torej ulico nad nivojem cestišča, ki predstavlja prostor pešca.

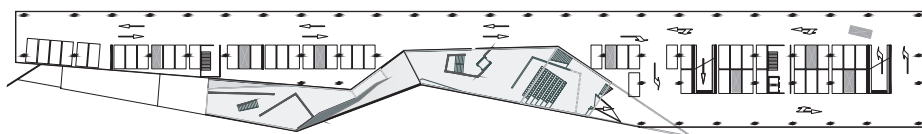

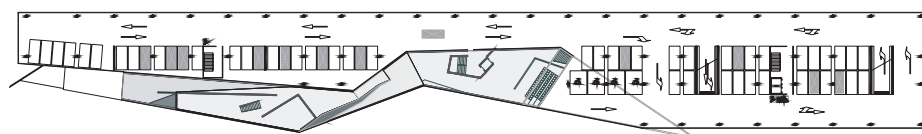
SITUACIJA M 1 : 2500

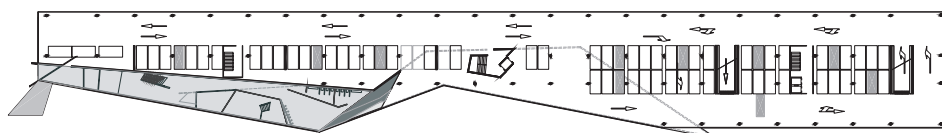
SEKVENCE S TIVOLSKÉ CESTE

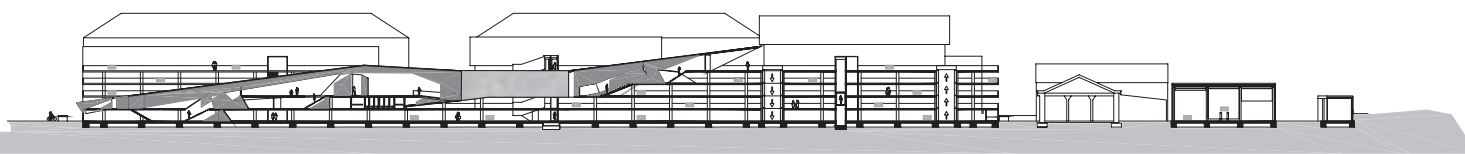
TLORIS II. NADSTROPJA M 1:1500

TLORIS I. NADSTROPJA M 1:1500

TLORIS PRITLIČJA M 1:1500

ogled

Širše gledano gre za izjemno dinamičen del Ljubljane, tako imenovana Ljubljanska vrata, kjer se stikata mestni motorni in peš promet. Analize gibanja pešcev nam kažejo veliko koncentracijo gibanja na območju Trga mladinskih delovnih brigad, kjer je zaslediti vsakodnevne migracije, predvsem študentov, ki se vračajo v študentske domove in seveda ostalih občanov. Avtomobilski promet je v tej točki prav tako prisoten, saj je križišče Tivolske in Aškerčeve zelo obremenjeno. Skratka gre za prostor kjer je Tobačna Ljubljana izjemno prisotna, čepravno fizično odmaknjena pa vendar vsem na očeh. In ravno zaradi tega je razumljiva njihova želja po spremembi oz. zamenjavi dosedanjega objekta ob Tivolski cesti, ki nedvomno ne more biti v ponos tovarni ki hoče iti v korak s časom. Zamislili so si garažni objekt z javnim programom, ki bi premogel cca. 350 parkirnih mest, kar niti ni tako malo če upoštevamo dejstvo, da parkiranje pod terenom ni mogoče.

Pri oblikovanju objekta nas je vodila želja investitorja o reprezentančnosti in razpoznavnosti le tega. Sodobnost zahteva drugačen pristop vizualnega komuniciranja industrijskih enot z zunanjim svetom in prav ideja o drugačnosti in drznosti se nam je zdela pravišnji izizv za Tobačno Ljubljano.

Oblika je posledica analiz pogledov ki se odpirajo na hišo. Če naj bo objekt opazen mora tudi sam loviti poglede iz okolice. Opazen je iz smeri Tivolske ceste in Trga mladinskih delovnih brigad, zato se v tej smeri tudi odpira. Gre za objekt mešane vsebine. V prvi vrsti je to garažna hiša, ki s svojo odprtostjo kaže spreminjajoči se program in je nekako odsev bližine Tivolske ceste.

Večnamenski poljavni program je v našem primeru velik enoprostorni objekt, ki je "prilepljen" na garažno hišo in jo nivojsko povezuje. Z zunanje strani se objekt predvsem zaradi hrupa ne odpira ulici pač pa je programsko zaprt vase. Prostor, kjer se je možno sprostiti ob kozarčku osvežilne pijače in opojnosti tobaka, kjer v istem prostoru preko elektronskega medija spoznaš dejavnosti Tobačne Ljubljane in si ogleduješ najnovejšo razstavo ter se na koncu udeležiš seminarja o kulturi kajenja.

Celotno območje bi lahko bilo še bolj frekventno, če bi pešcem in kolesarjem omogočili podhod pod železniško progo in s tem povezavo z Rožno dolino in predvsem Tivolijem. Ravno zaradi tega smo kot rešitev upoštevali tudi možnost podhoda.